

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan
nedelje in praznikov, s
datumom naslednjega
meseca po pošti D 1
smetno D 20-50, dosti-
pno D 14—, na izkaznice
izdane po dogovoru.
Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Postilina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 274.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, priložna, dno. Tele-
fon št. 24, — S.H.S. poštomatov
številka št. 11.287.
Na naročila brez denarja se ne
odgovarja. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, sobota 4. avgusta 1923.

Številka: 174

Čujte pravičen protest!

Maribor, 3. avgusta.

Dolgo je že na dnevnem redu uradniško vprašanje. Najprej so se vrstili predlogi, nato debate in za debatami so deževale obljube. Kaj vse so delale uradniške organizacije, da bi priborile najenostavnejše ekstenzivne pravice. Agrarni mogotci so licitirali z uradniškimi interesi, njim je bilo prav, da je železničar in državni nastavljenec slabo plačan. Uradniški zakon, ki ga je po dolgem prekanju izdala sedanja radikalna vlada, je globoko razočaral vse državne nastavljence, tudi one, ki so pristali sedanje vladne stranke. Spoznali so, da odločilnim krogom manjka uvidevnosti in srca, da ne čutijo socialnega položaja državnih nastavljencev in da nimajo resne volje, rešiti to vprašanje tako, kakor bi ga bilo treba rešiti. Sedanji uradniški zakon je na nepravem mestu zaščitila krpa. Prejšnje luknje zijajo in se trgajo vedno bolj. Po sprejetju uradniškega zakona, ki bi naj prinesel splošno olajšanje in novo veselje do dela, je zavladalo še večje nezadovoljstvo. Jugoslovanski javni nastavljenec še vedno prosi kruha. Da, doslovno kruha! Povzeto od doklad ni, dasi so dvanajstine že davno odobrene. Državni nastavljenec, najbelši patriot, ki visi z vso svojo ekstenzijo na državi, jugoslovanski železničar, ki je bil po ogromni večini vsekdar zvest državi, ta dva morata danes zavpiti odgovornim vladnim činiteljem: »Zopet smo ogoljufani. Vse naše prošnje so bile zaman! Vlada nas je dosti varala z obljubami, v zaveštil, da jih ne bo izvršila.«

To je težak očitek, čigar upravičenost razumemo le tedaj, če poznamo socialno obubožanje javnega nastavljencev in železničarja. Vse ima svojo mero, tudi potrpežljivost. In če bi vlada res ne imela sredstev — a vsi vemo, da jih ima — naj razumevanje bi naj bila pokazala! A namesto razumevanja je pokazala licitacijo in slepomišljenje z interesi javnega nastavljencev.

Človek bi moral biti do skrajnosti zadržan, top in brezsrčen, če bi ne razumel protestov, ki jih slišimo iz vrst javnih nastavljencev in železničarjev in ako bi grajal solidarnost, ki je spontano obljela ta zatirani družabni sloj in ga združila k javnemu protestu.

Današnja obustava dela je šad te spontane solidarnosti in glasev protest državnih nameščencev in železničarjev proti zapostavljanju in izžemanju teh državi toliko potrebnih stanov.

Državni uradi stojijo, železnice stojijo. Ustavljena je delna cirkulacija krvi v državnem organizmu.

Državni nameščenci ne šel na delo, železničar se ni odpravil na postajo. Ostala sta doma, da pokažeta: Dovolj je bilo potrpežljivosti, dovolj upanja in preveč obljub. Dajte nam kruha in bo vse to prenehalo. Država ne more biti brez nas, a mi ne brez države. Treba pa je, da vlada izpolni svojo dolžnost!

Protestna obustava dela je tako razumljiv pojav, da vzbuja simpatijo med vsemi drugimi stanov, ki ravno ne plavajo v visokih sferah. Zakaj vprašanje javnih nastavlj. je velikega pomena za naš celokupen politični in ekonomski napredek. Dobro uradništvo pomeni dobro upravo, in dobra uprava znači red in delo v državi. Brez reda in dela ni brez dobro organizirane države pa je napredek človeške družbe nemogoč. In prav posebno je dobra uprava potrebna naši mladi državi, čije politične in gospodarske sestavine so še v stanju vrenja.

Mi se v imeu šroke javnosti pridružujemo temu protestu. Vladnim činiteljem pa kličemo: Ne iščite krivcev, če vam je protest neprijeten. Smešno bi bilo obtoževati posamezne osebe. Pojdite preko krivde in nekrivde na delo: Kaznujte javnega nastavljence s kruhom. Dajte mu to, kar mu daje vsaka napredna država!

strojevodje sklenili, da stopijo v stavko. Direkcija državnih železnic razglasa, da je osebni in brcovjavni promet na vseh progah ustavljen. Od danes ob 5. uri pop. se vzdržuje le zasilni promet.

Budimpešta, 2. avgusta. Vlada je odločena z najostrejšimi sredstvi streti stavko strojevodij in vzdrževati red. Proglašeno je preki sod in izdana odredba o uporabi tehnične zasilne pomoči. Zveza strojevodij je razpuščena in člani izvršilnega odbora stavkujočih so aretirani.

Radikalno-nemško pakiranje.

Novi Sad, 3. avgusta. Načelnik nemškega kluba poslanec dr. Štefan Kraft je ponovno interveriral v beograjskih ministrstvih glede zaščite nemškega prebivalstva v Vojvodini. V nemških krogih se zatrjuje, da je dosegel važne uspehe in da se je sporazumel z vlado v vseh načelnih vprašanjih, tičečih se nemške manjšine, v Vojvodini. Podrobnosti ostanejo za sedaj tajne.

BORZA.

Curie, 3. avg. (Izv.) Sklepi tečaj. Pariz 32.22, Beograd 5.85%, London 25.57 Berlin 0.008%, Praga 16.50, Milan 24.35, Newyork 55.9%, Dunaj 0.0078%, Budimpešta 0.0350, Sofija 5.

Zagreb, 3. avgusta. Pariz 5.25—5.35, Svica 16.82—16.90, London 4.30—4.32, Berlin 0.725—0.825, Dunaj 0.1233%—0.1233%, Praga 2.77%—2.78%, Milan 4.08—4.1, Newyork 93%—94%.

24-urna protestna stavka železničarjev in državnih nameščencev.

Popolna solidarnost. — Grožnje višjih oblasti. — Simpatijaka izjava mariborskega trgovstva.

Maribor, 3. avgusta. Točno ob polnoči so železničarji na mariborskem kolodvoru obustavili delo. Se v zadnjem trenutku so dobili iz Ljubljane grozilne brzojavke. Medtem pa je bilo že odločeno. Na kolodvoru je kmalu zavladala tišina. Stavka bo trajala 24 ur. Nocoj po polnoči se obnovi reden promet.

Zjutraj je bilo videti na vseh oglih in celo ponekod na vratih letake, ki so jih nalepljali po noči. Letak je podpisani od železničarjev in državnih nameščencev in utemeljuje kratko in jedrnat pomen protestne obustave dela. Obljub imamo dovolj — hočemo kruha!

Vsi državni uradi so pokazali solidarnost. Poštne službenice je hotelo ljubljansko ravnateljstvo terorizirati in pognati na delo, a so se morali vклонiti pod pritiskom energičnega nastopa železničarjev in zapustiti pošto poslopje. Sodnija, okrajno glavarstvo in vsi drugi uradi stojijo. Med železničarji in javnimi nastavljenci vlada popolna solidarnost. Železničarji so pokazali vzorno disciplino.

Govori se, da nekatere oblasti po nalogu »od zgoraj« grozijo s terorjem in da vneto iščejo krivcev. To je jalovo delo, kajti protest te vrste ne more biti delo posameznikov, marveč je spontan izraz splošnega nezadovoljstva nad načinom, s katerim vlada obravnava zahteve javnih nameščencev in železničarjev. O tem smo povedali dovolj v uvodniku.

Trgovski gremij je ob pol enajsti uri

Protestna stavka pred sejo ministr. sveta.

Prometni minister dr. Jankovič išče zvezo med protestno in rudarsko stavko. — Vlada hoče nastopiti proti stavkujočim po zakonu o zaščiti države.

Beograd, 3. avgusta. Včeraj popoldne se je vršila seja ministrskega sveta. Ministri so razpravljali o zadevah notranje in zunanje politike. Zlasti z ozirom na odsotnost ministrskega predsednika. G. Pašića bo nadomestoval prometni minister g. dr. Velizar Janković.

Seje so se udeležili tudi novi ministri, ki so že položili prisego. Zunanji minister g. dr. Ninčić je izrpolno poročal o sinajski konferenci. Danes bo dal zunanji minister natančnejše informacije tudi zastopnikom tiska.

Na to je prišlo v razpravo vprašanje železniške stavke. Po mnenju merodajnih činiteljev ne bo stavka omejena zgolj na proge Južne železnice, temveč tudi na državne železnice v Sloveniji in na Hrvaškem. Kot vzrok stavke navajajo, da vlada ni izpolnila železničarskih zahtev. Železničarji so prav posebno nezadovoljni, odkar je zakonodajni odbor

sklepal o simpatijah s stavkujočimi in je izdal sledečo okrožnico:

»Zaradi dokaza simpatije trgovstva nasproti stavkujočim državnim in železniškim uslužbencem je Trgovski gremij v svoji današnji seji sklenil, da se imajo danes popoldan vse trgovine v mestu Mariboru zapreti.«

Stavka nudi tudi sicer razne zanimivosti. Na oglih so se pojavile posrečene karikature, ki kažejo v smešno tragični luči bedni položaj železničarskih družin.

Maribor je seveda brez pošte in časnikov. Ljubljansko »Jutro« je poslalo današnjo številko z avtomobilom v Celje in v Maribor. To je bil edini list, ki je dopoldne došel v Maribor.

Stavka obsega celo Slovenijo in — kakor čujemo — tudi Hrvaško do Sisaka.

Nasilne mere vlade.

Maribor, 3. avgusta. V zadnjem hitu izvemo, da je vlada vse železničarje vpoklicala k vojaškim vajam.

Maribor, 3. avgusta (popoldne). V znamenju simpatij s stavkujočimi so vse trgovine zaprte. Meščanski in delavski sloji so enodušno na strani državnih nameščencev.

Protestno zborovanje v Zagrebu.

Zagreb, 3. avgusta. Danes popoldne se vrši protestno zborovanje železničarjev, poštinih in vseh drugih javnih nastavljencev. Na dnevnem redu je vprašanje službene pragmatike.

Pašić in Ninčić prideta na Bled.

Beograd, 3. avgusta. Ministrski predsednik g. Pašić nastopi letošnji dopust. Kakor se zatrjuje, namerava takoj odpotovati v Francijo, vendar pa se bo na nekoliko dni ustavil na Bledu, da poroča kralju o političnem položaju. Ob enem z ministrskim predsednikom bo odpotoval na Bled tudi zunanji minister dr. Ninčić, da poroča Nj. Vel. kralju o zunanji situaciji, zlasti pa o sinajski konferenci.

Velika železniška stavka na Ogrskem.

Preki sod nad celo državo. — Razpust zveze strojevodij. — Kolovodje stavkujoči aretirani.

Budimpešta, 2. avgusta. Vlada vlada je razklana. Radikalno krilo »probuje« Madžarov, je po ostrem sporu z min. preds. grofom Bethlenom izstopilo iz vladne večine. Grof Bethlen je sprejel rokavico. Da podpro radikale, so strojevodje vseh madžarskih železnice stopili v stavko. Večji del železničarjev je na strani fašistov in socialdemokratov so se morali ukloniti.

Budimpešta, 2. avg. Zveza strojevodij je izjavila, da je izboljšanje plač javnim uslužbencem, ki je stopilo v veljavo s 1. avgustom, nezadostno in je stavila nove zahteve, ki jih vlada smatra za neizpolnjive. V današnji seji so

sprejel zakonski osnutek pragmatike. Železniški minister trdi, da je predložil ta osnutek samo narodni železničarski zvezi, dočim je druge prezrl, kar je izzvalo nezadovoljstvo. Vlada je mnenja, da obstoji zveza med železničarsko stavko in že prej nastalo rudarsko stavko v Trbovljah. Proti stavkujočim bo podvzela najostrejša mere in se bo v ta namen poslužila zakona o zaščiti države. Tako se je izjavil prometni minister po seji tudi napram zastopnikom tiska.

(Mislimo, da je treba z vso odločnostjo zavrniti mnenje ministra dra. Jankoviča, ki bo morebiti hotel videti tudi v slovenskih uradnikih, ki so se pridružili stavki, državi nevarne — komuniste, proti katerim je treba uporabiti zakon o zaščiti države. Samo radikalni možgani vidijo zvezo med Trbovljem in protestno obustavo dela, ki je daleč od vsakega političnega pustolovstva in katero odobravajo tudi pristaji NRS v Sloveniji. Ured.)

Medministrska komisija raziskuje razmere v pomorstvu.

Pogajanja z mornarji.

Sušak, 3. avgusta. Medministrska komisija je dala zastopnikom tiska naslednjo izjavo:

Medministrska komisija ima nalogo, preiskati razmere, ki vladajo v našem pomorstvu. Sestala se je v Splitu in se je takoj začela pogajati z mornarji, komilarji in vsemi drugimi, ki so zainteresirani na pomorski stavki. Njeno delo

nje pa je bilo oteženo v sled pomorske kanja prometnih sredstev, a treba je iskati vse važnejše točke od Kotora do Sušaka. Sedaj je komisija zbrala toliko gradiva, da bo mogla vladi izrpolno poročati o razmerah na Adriji. Komisija je tudi skušala vzpostaviti delni promet na najvažnejših prometnih črtah, daš to ni bila njena naloga.

Predsednik Harding mrtev.

San Francisco, 2. avgusta. Predsednik Harding je nocoj ob 8. uri zvečer med pogovorom s svojo ženama

Politične vesti.

»Slovenca« je pogrelo, ker smo povedali resnico o Orlovskem izletu v Pariz. »Slovenčev« častitljiva preteklost je kriva, da se mu jezik vedno suče okoli besede »Hof...«, no, tokrat smo mi postali hofmajstri. Ali so moralni nauki o patriotizmu slani ali neslani, to je odvisno od — ukusa; trdimo samo, da so Orlovci potrebni. Seveda mi ne pišemo zaradi Orlov; kdo pa naj Orlo prepriča, ko jim skrbe za najčistejšo resnico njih dušni pastirji. Dovolili smo si pred javnostjo ugotoviti, da bi se lahko naši klerikaleci učili od francoskih katoličankov patriotizma in — militarizma. Da pa je Orel sodeloval pri katoliški prireditvi, to je vendar že slepeu jasno in o tem naj nas »Slovenec« ne poučuje. Katoliško ljubeznjivi ocvirek o unitarističnih črevesih smo natakili na iglo in ga potisnili. Proti orlunskemu zmažu, ki straši »Slovenca« iz vseh kotov, pa smo začeli častiti sv. Jurja. Mislimo, da bo prav.

Rekonstrukcija vlade je končno izvršena. Sprejeta je ostavka dr. Markoviča in ministra za soc. politiko dr. Periča, za nove ministre pa so imenovani: dr. Perič Ninko za pravosodje, dr. Dragotin Vojtčič za trgovino in industrijo, dr. Milan Simonovič za agrarno reformo in dr. Voja Janjič za vero. Pašić je odpotoval danes 3. avg. na Bled. Namestuje ga minister zaobračaja dr. Jankovič.

Ubogi Stojan Protič! Radikalski »Balkan« ostro napada Stojana Protiča, ker se za predstojke občinske volitve v Beogradu ni zavzel za radikalsko listo, ampak za nadstrankarsko listo g. Milana Savčića. List pravi, da očitno Protič še ni bil dovolj dolgo na zdravljenu v Rog, Slatini in da bo dobro, če se vrne in se popolnoma ozdravi. Nam se pa zdi, da je radikalska stranka v Beogradu precej slaba v nogah, če se tako boji Protičeve agitacije in bi tej radikaliji kopeli v Rog, Slatini prav nič ne škodovala.

Navdušen sprejem predsednika Masaryka na Slovaškem. Prezident Masaryk se je podal na letovišče v svojo ožjo domovino na Slovaško, kjer se je nastanil v Topolčankah. Slovaško ljudstvo se predsednika Masaryka navdušeno pozdravljalo.

Grki nam delajo težkoče v Solunu. Komisija, ki je začela razmejevati našo cono v solunski luki, je morala nenadoma prekiniti delo, ker se vladi v Atenah in Beogradu še nista sporazumeli glede velikosti svobodne cone. Trdi se, da nam Grki nade samo neznačen prostor okoli bivših — hlevov, dočim naša izvozna trgovina potrebuje vsaj 20 hektarjev pristanjskega prostora.

Ljudsko glasovanje v Grčiji o lausannski mirovni pogodbi. Poročevalen »Daily Express« v Atenah je izjavil polkovnik Gonata, da bo Grška vlada razpisala plebiscit s vprašanjem: ali ljudstvo sprejme lausannsko pogodbo ali ne. Glasovanje se vrši še tekom avgusta.

Dnevna kronika.

Protektorat nad ljubljanskim veleposojilcem je prevzel sam kralj Aleksander ter se osebno udeležil otvoritve.

Iz sodne službe. Imenovani so za sodnike: dr. Jos. Novak za Ptuj, dr. Boris Mihalič za Mursko Soboto, Silverij Pakiz za Kozje, Miroslav Rebula za Šmarje. Premesčeni so sodniki: Franc Zörer iz Kozjega v Litijo, dr. Fr. Matcarol iz Ljubljane v Celje.

V Rogaški Slatini se muči odlični gost, monsignor Fran Bulić iz Splita, znani jugoslovanski arheolog.

Rudarska stavka v Trbovljah traja nespremenjeno naprej. Poroča se, da pride v Trbovlje sam minister za šume in rude. Ako se bo videlo, da stavka nima političnega značaja, bo posredoval, da se rudarjem po možnosti ustreže.

Občinski proračun Ljubljane izkazuje 1 mil. 276.702 Din. primanjkljaja. Kril se bo s povišanjem doklad. Klerik-komunistična večina je proračun sprejela.

Prekrbja Celja z elektriko je bila edina točka dnevnega reda izredne seje občinskega odbora celjskega dne 1. tm. Predložili so trije načrti: načrt Zanger, ki ponuja elektriko iz svoje nameravane centrale v Orlovcih, načrt Fala, ki pa

vkliuč navideznim koncesijam pomeni za občino preveliko obremenitev, ter končno načrt Westen, ki je že dozdaj dajal Celju električni tok. Občinski odbor se je odločil za Westena, s katerim sklene novo pogodbo.

Nesreča pri delu. V torek 31. julija je prišel 67-letni drvar Gregor Peteršinek, zaposlen pri posestniku Osrainigu v Janževem vrhu pri Vuhredu z levo roko tako nesrečno med dva hloda, ki sta se sprožila, da sta mu zmečkala vseh pet prstov. Prepeljan je bil v javno bolnico v Maribor.

Velik požar v Podovi pri Račjem. V nedeljo popoldan med strašnim neurjem je udarila strela v poslopje posestni. Vincenca Španinger v Podovi, ki je bilo kmalu vse v ognju. Ogenj je prešel tudi na sosedno gospodarsko poslopje posest. Jožefa Marčič, ki je tudi do tal pogorelo. Obema posestnikoma so večinoma vsi pridelki pogoreli, osobito močno je zadelo Španingerja, kateremu je z eno besedo vse pogorelo. Tudi sosedna, večinoma s slamo krita poslopja so bila v veliki nevarnosti, kajti celo plasti ognja je veter nosil daleč naokoli po zraku. Edino močni plohi, ki se je kmalu na to vtila, se imajo ti posestniki zahvaliti, da jim niso poslopja zgorela. Na pogorišče so prihiteli požarne brambe iz Škol in Frama, ki so s pomočjo domače požarne brambe in prebivalstva kmalu lokalizirale ogenj.

Po zunanjoosti pozna že večina gošpodinj testenine »Pekatec«. Odlučno zavračajo vsake druge, ker so spoznale, da postrežejo z njimi najbolj svojo družino.

Vzrok visokih sladkornih cen. Zveza sladkornih tovarn v kraljevini SHS, h kateri spadajo tovarne v Osijeku, v Bečkerek, v Červenki in v Novem Vrhu, je objavila podatke, iz katerih je razvidno, da so te tovarne izdelale v lanskem letu 5000 vagonov sladkorja. Cena je izšla do 25 Din. za kilogram. Če uvažimo, da izdelovalni stroški z vsemi drugimi izdatki ne presegajo 16 Din. za kilogram, znaša dobiček te zveze 400 milijonov Din. in sicer v enem samem letu. Ta pravilni dobiček se zdi celo vladi previsok in se še bo havila s to zadevo.

Naši interniranci v Zalaegerszegu. Na podlagi pogodbe med našo in ogrsko državo je šla koncem meseca julija posebna mešana komisija v taborišče v Zalaegerszegu, da prouči razmere in pogoje za odpust tam interniranih jugoslov. državljani. Komisija je delo končala. Jugoslov. poslanstvo je vposlalo materijal vladi, ki bo storila nadaljne ukrepe.

Sprememba poštnega okoliša in uvedba selske dostave pri pošti Zgornja Poljskava. S 16. avgustom tl. se izločijo iz okoliša pošte Zgornja Poljskava pod občino Kalše spadajoči krajevni deli Stara vas, Groblnik, Zg. Kalšjak, Grombažan, Padenik, Petelin in Pristovnik in se obenem pridele pošti Slovenska Bistrica, ki bo usmerjala pošiljke za prebivalce teh krajev na podrejenjo pomožno pošto Sv. Martin na Pohorju. Ker dostavlja selski pismonoša iz Pragerskega dneвно razen ob nedeljah tudi v vas Sele (občina Zg. Poljskava), se izloči tudi ta kraj iz okoliša pošte Zg. Poljskava in se dodeli pošti Pragersko. Omenjenega dne pa začne dostavljati pismonoša iz Zg. Poljskave tudi v selskem okraju. V I. okraj bodo spadale vasi Bukovec, Oglenšak in Končno, v II. okraj pa Gabrnik in Pokošje. Za kraj Kalše bo pušal pošiljke v Gabrniku. V I. okraju se bo dostavljalo vsak ponedeljek in petek, v drugem pa vsak torek, četrtek in soboto.

Pot rumunske kraljevske dvojice na Bled. Iz Bukarešte poročajo, da pride rumunski kralj in kraljica na Bled dne 5. tm.

Železnica Štup-Večes. Ministrski svet je seji 1. avg. odobril izgradnjo železnice med Štipom in Večesom. Proga mora biti do 24. okt. gotova in izročena prometu. Stala bo 50 milijonov dinarjev.

Praktične posledice radikalskega bratstva s Turki je menda izvajal podpredsednik radikalne stranke v Somborju, ki je bil obtožen zaradi dvoženstva. Pred dvema letoma je došel v Sombor in se poročil z neko veleposestnikovo hčerko, dasi se še ni postavno ločil od prve žene, ki živi v Srbiji.

Jadranska banka v Trstu je odpustila vseh 78 uradnikov, pravi pa v svojem cirkularju, da bodo nekateri ostali še naprej. Jasno je, da hoče novo fašistovsko vodstvo Slovence pometati ven, obdržati Lahe in nastaviti še nove Lahe.

Laški list »Era Nuova« v Trstu je radi finančnih težkoč prenehal izhajati.

Razporeka na Kitajskem. Praktično stran razporeke so skušali rešiti kitajski zakonodajalci na pristno kitajski način. Novi zakon o razporeki ima o tem dva člena: V prvem je določeno, da je za ločitev treba privoljenja očeta in matere obeh zakoncev. V drugem pa se navaja za vzrok razporeke slabo ravnanje s strani tasta ali tašče. Dosedanji zakon je bil strožji in je določal tudi kazni s palico.

Polet iz Prage v Mostar. Češki pilot Skala je minule dni izvršil omembe vredno potovanje po zraku: dne 29. in 30. julija je preletel 1100 kilometrov razdalje med Prago in Mostarom. Ustavil se je samo v Bratislavi in v Novem Sadu. Na letalnem stroju se je nahajal čekoslovaški vojni minister Udržal.

Italijanska vlada proti ekseksarici Ziti. Rimska vlada je prepovedala bivši cesarici Ziti prodajati rokopise iz biblioteke Modene in druge zgodovinske dragocenosti, pripadajoče bivši toskanski kroni.

Politična tatvina. V Parizu so neznanim vlomilci v stanovanje bivšega poslanika v Londonu Pavla Cambona in hoteli ukrasti politične dokumente.

Obilen očetovski blagoslov. Iz Berlina poročajo o nenavadni darežljivosti štoriklje: Nekemu mizarju je žena porodila dvakrat v dobi dvajsetih mesecev. Prvikrat je imela dvojčke, drugikrat pa je obdala srečnega očeta s trojčki. Vseh pet črvčkov živi in se lepo razvija. Tudi mati je docela zdrava.

Koliko dolgov ima čekoslovaška država? Češkoslovaška republika dolguje Združenim državam 92 milijonov dolarjev, Angliji 10.445.564 funtov šterlingov, Italiji 180 milijonov lir, Franciji 140 milijonov frankov. Revolujsko posojilo, sklenjeno svoj čas v Rusiji, znaša 500.000 frankov. Vse skupaj znaša po današnjem kurzu 6.120.000.300 čK.

Papež je nezadovoljen s Tihonom. V vaticanskih krogih so baje zelo ogorčeni nad patriarhom Tihonom, ki se je po odpustitvi iz zapora zblizal z boljševiki. Patrijarha so baje boljševiki izpustili na intervencijo Vatikana, sedaj pa dela boljševiško propagando. »Osservatore romano« očitno Tihonu disidentstvo.

Predsednik republike med samoubrilec. »Times« poroča, da se je predsednik kitajske republike skušal usmrtiti. Ker pa ni dobro meril, je bil samo težko ranjen.

Objave.

Vešlica požarne brambe dne 12. avgusta 1923. Veselični odbor je svoja predmeta dokončal in apelira na vse občinstvo, da sigurno obišče veselico dne 12. avgusta v vojašnici Kralja Petra I. Osvoboditelja. Vsak posemezen udeležnik se bo za plačano vstopnino 5 Din. za osebo bogato oddolžil, saj je na veselici preskrbljeno za vse, kar si srce poželi. Vsak posemezen pa bo s svojo udeležbo pripomogel, da dosežemo zaželeni cilj te veselice. Ne da bi ostali ljudem v spominu, ter ne da bi izpolnili gotovo število veselice v letu, temveč zato je prirejena veselica, da omogočimo nabavo novega rešilnega avtomobila, ker bode stari po tako gosti uporabi časoma popolnoma neraben. Veselični odbor apelira na radodarnost vseh krogov, da pomagajo zamišljeni cilj te veselice tudi izvesti, da prihitite dne 12. avgusta 1923 vsi na veselico ter napolnijo veselični prostor do zadnjega kotička.

Narodna čitalnica v Slovenjgradu priredi dne 5. avgusta tl. popoldne ob 3. uri v mestnem logu pod Druškovičevim kozolcem ljudsko igro »Rokovnjači«. Po igri velika ljudska veselica z izbranim sporedom. Na programu je poleg drugih zanimivosti srečolov in ples. Pri prireditvi sodeluje salonski orkester iz Slovenjgrada. Ker je čisti dobiček namenjen nabavi knjig za tuk. čitalnico, se prosi in pričakuje številnega obiska. Okoliška društva pa se naprošajo, da ta dan ne prirede kakih prireditev.

Mariborske vesti.

Maribor, 3. avgusta 1923.

Pogreb majorja Ankersta. Včeraj popoldne so pokopali na starem mariborskem pokopališču v pokopjenega majorja Ankersta, bivšega čefa prvega slovenskega generalnega štaba. Pokopni major je bil desna roka generala Maistra in je v dneh preobrata vneto sodeloval pri obrambi naših mej. Pogreba se je udeležilo častno število mariborskega občinstva, častniški zbor s četo vojaštva in vojaška godba. Ob odprtem grobu mu je zapelo v slovo pevsko društvo »Drava«. Mestni vikar g. Tkavec se je v gniljavih besedah poslovil od rajnega junaka, ki je vsledkar zvesto izpolnjeval svoje dolžnosti. Major Ankerst je bil po rodu Čeh. Bodi mu lahka jugoslovanska zemlja!

53 let v javni službi. Dne 31. julija tl. dokončal je upokojeni, od svoje upokojitve pri tukajšnjem okrajnem glavarstvu zaposleni, Korošem dobro znani narodni bojovnik, g. nadučitelj Fran Podobnik, svoje 53. službeno leto. V sled obolenosti se je s tem dnevom odpovedal tej službi, ki jo je ves čas opravljal marljivo in vestno.

Bratislava in Maribor za praktično slovaško delo. Mariborska podružnica Češkoslov.-jugoslov. lige je prejela od bratislavske Lige prijazno pismo, v katerem njen predsednik bratislavski župan g. dr. Okanik izreka zahvalo, da je »Maribor« objavil obširno poročilo o delovanju tamošnje Lige oziroma o njenem obnem zboru. Ob tej priliki naglašajo bratislavski odbor ponovno svoje prepričanje, da sta baš mariborski in bratislavski odbor z oziroma na zemljepisni položaj ob mest poklicana k temu, da širita in sistematično poglobljata misel slovaške vzajemnosti. Ožji stiki, ki so se navezali oziroma se še bodo navezali med obeh odboroma, utegnejo roditi obilo uspešnih. Zlasti pa je treba izkoristiti jesensko zimsko sezono. — Kolikor smo poučeni, se bo tukajšnja podružnica Češkoslov.-jugoslov. lige že v bližnjem času konstituirala in bo takoj v jeseni začela delovati. Obljubljenih je več predavanj, med njimi predavanje lektorja češkega jezika na ljubljanski univerzi g. dr. Burtnika. Prirčne zveze z Bratislavo pa bo odbor še razširil. Naš list bo vsledkar piral misel spoznavanja in zblizanja, bo otvoril stalno informativno rubriko o Češkoslovaški, pri tem pa bo posvečeno posebno skrb Slovaški in zlasti Bratislavi.

Izlet v Bratislavo. Tukajšnja podružnica Češkoslov.-jugoslov. Lige je povabila bratislavska Liga, da naj organizira izlet v Bratislavo in sicer ob priložnosti orientalskega velesesja v Bratislavi. Interesente iz Maribora in okolice prosimo, da takoj javijo svojo udeležbo tukajšnji podružnici. Opozarjamo na zlasti naše trgovske kroge.

Celo sin prometnega ministra testira in — stavka. Zanimivo je, da je celo sin sedanega prometnega ministra g. Velizarja Jankovića občutil potrebo, da se pridruži onim, ki protestirajo zoper postopanje njegovega očeta in drugih vladnih činiteljev. Sin prometnega ministra namreč prakticira kot tehnik v delavnici Južne železnice in je v tem trenutku solidaren s stavkajočimi. Stavimo, da bi bil solidaren tudi g. dr. Velizar Jankovič, če bi bil železniški nastavljenec ali pa v podrejeni državni službi.

Obmejna pogajanja v Mariboru. Ki bi se imela vršiti danes, se ne vrše. Iz Ljubljane se je pripeljal kot naš delegat g. dr. Vodopivec, iz Beograda pa inšpektor carin g. Fotrič. Graška vlada pa baje ni bila obveščena in vsled tega avstrijski delegati niso prišli.

Konec afere Kerševan-Vuga-Skerjanc. Kakor že znano, je prišlo pred dobrim mesecem nekega večera v restavraciji »Črni orek« do incidenta med političnim šefom Kerševanom in gg. Skerjancem in Vugom. G. Kerševan je dal omenjena arčitirati ter ju ovadil radi nevarne grožnje. Oba sta ostala v zaporu do razprave, ki se je vršila v torek, kar je bila radi tega odročena na danes. Zastlihan je bilo več prič, ki so pa dokazale, da ne obstojajo predpogoji za obtožbo po § 99 k. z. (nevarna grožnja), ampak samo za § 104, razžalitev policije. Oba obtoženca sta bila vsled tega oproščena dejanja po § 99, obsodena pa po § 104 in

sicer na mesec dni zapora, katerega sta pa že prestala s preiskovalnim zaporom, m Prošnja. Koroški rojak Aleksander Županc, trgovski pomočnik, je že delf čas brez zaslužka in je v obupnem položaju. Prosi, naj bi se mu naklonila kakšna služba, bodisi tudi služba sluge, vratarja, skladiščnika ali podobno. Ponudbe naj se blagovolijo poslati na navedeno upravo pod »Trgovski pomočnik«.

m Kavarna v mestnem parku. Dnevno koncert od 17. do 19. ure in od pol 20. do 24. ure. Sladoled in domače pecivo.

m Izstop iz Radikalne stranke! Podpisani izjavljamo, da izstopim iz Narodno-radikalne stranke in sicer zato, ker finančni minister ni izpolnil svoje obljube, katero je dne 3. marca t. l. ob prihodu obiska Maribora pred deputacijo obljubil, da bo provizijo od trafikantov obljubil, da bo provizijo od male prodaje tobaka zvišal od 6 na 8%, temveč jo je še reducirjal od 6 na 5%. Obžalujem svojo nepredvidnost, da sem se pustil eksponirati v to obljubljeno radikalijo. Svarim iz svoje lastne izkušnje vsakega, naj si bode dobro ali slabo situiran, da se izogiblje te najbolj reaktivne stranke, da ne bode zopet kateri prišel na lim, kakor jaz. — Maribor, dne 3. avg. 1923. — Franjo Kopina, trafikant v Mariboru.

m Udruženje tobakarnih trafikantov v Mariboru je sprejelo na večkratno urjenje od monopolne uprave iz Beograda dopis, broj 264 od 29. jul. t. l., v katerem obvešča, da je minister financije odobril pravilnik, da se vsem trafikantom po celici kraljevine reducira provizija od male prodaje duhana od 6% na 5%. Torej, kakor razvidno, za trafikanta - invalida »nema pare«, vse se reducira, edina tolažba še nam ostaja in ta je, da se pri prihodnjih volitvah tudi radikali popolnoma reducira. — Trafikant.

m Mestno kopališče je izven nedelje in ponedeljka vse dni v tednu odprto. Parna kopel je ob sredah in petkih za dame, ostale dni za gospode. Občinstvo se opozarja, da mu v prvih kopeljih dneh ni treba čakati na kopelj. Kopališče je odprto od 10. ure do 19. popoldne, blagajna pa do 18.

m Restavracija »Maribor«. Danes v soboto 4. t. l. koncert. Začetek ob pol 20. uri. Uvedena je tudi prvovrstna hrvaška in primorska kuhinja.

Sprehodi po

mariborski industriji.

Tkalnica in apretura Doktor in drug. Ruška cesta 44.

Tam ob bivšem Križevem dvoru, kjer so se nekdanje vršile Mariborčanom priljubljeni »Jožefovi sejmi«, se dviga poleg obširnega na moderni način prirejenega zgrajenega tvorniškega poslopja v zrak visok dimnik, — nova tovarna. To je tkalnica in apretura tvrdke Doktor in drug, ki je del svojih podjetij na Češko-Slovaškem leta 1922 preselila v našo državo.

Prostor za tovarno je srečno izbran. Na eni strani železnica, od koder vodi v tovarno poseben tir, na drugi strani pa preko ceste Drava, od koder dobavlja podjetje vodo, ki je potrebna pri obratu. Kakor že omenjeno, je tvorniško poslopje zgrajeno na moderni način, to je prizemno, z deljeno streho, tako da dobiva svetlobo od zgoraj, ki je mnogo boljše in popolnejša, kakor stranska skozi okna. 350 modernih tkalnih strojev povzroča velikanski ropot, ki se sliši že na cesti. Tvornica izdeluje platno, sukno itd. v vseh širinah in vrstah. Surovine dobiva po večini iz Nemčije in Češko-Slovaške. Na posebnih strojih se posamezne niti odvijajo na valjare, nakar pridejo v druge stroje, kjer se razvijajo skozi z vrelim škrobom napolnjene kotle. Tako preparirane niti se le gredo v predilnico oziroma tkalnico, ker se izdeluje blago. Ves obrat je na električni pogon. Tvornica izdelava mesečno 120 do 150 tisoč metrov platna, kar gotovo pomeni ogromen napredek v razvoju naše industrije. Izdelki tvornice na dober glas in je pričakovati, da bodo v kratkem času izpodrinili tujerazne izdelke. Podjetje se je že v dosedanji kratki dobi obstoja lepo razvilo in je preobloženo z naročili, tako da bo treba v doglednem času misliti na povečanje obrata.

Kultura in umetnost

Estoni pevski praznik.

Na severu, med Severnim morjem in Rusijo, se je ustanovila mala estonska republika, sestra Letške in Litve. Estoni so narod je mali, po številu nekoliko večji od slovenskega; njegovi krvni sorodniki so Fini in Madžari. Estoni so jako nadarjeni in inteligentno ljudstvo. Njihova država lepo napreduje, a tudi v kulturnem oziru se uveljavljajo vedno bolj. Zanimivo sliko iz kulturnega življenja tega malega, pri nas docela neznanega naroda nam podaja ruski profesor A. Lemba v nekem ruskem listu. Piše o splošnem estonskem pevskem prazniku. Po njem povzemamo sledeče:

Nedavno je bil slavnostno zaključen VII. splošni estonski pevski praznik, ki se je vršil v Revelu. Pri veličastnih prireditvah je sodelovalo 15.000 pevcev, udeležilo pa se jih je 70.000 slušateljev. Zadnji tak praznik se je vršil l. 1910.

Splošni pevski prazniki so za estonski narod velikega kulturnega pomena. Prvi praznik je bil l. 1869, nato pa so se vršili redno vsakih 10 let.

Glavni pevski nastop je bil na prostem. V Katarininem parku je bila napravljena ogromna estrada, kjer se je razvrstilo 15.000 pevcev. Kljub svoji gigantiki velikosti se je zbor odlikoval s čudovito disciplino, ritem je bil popolnoma ubran in intonacija čista. Zbor je pel celo vrsto skladb starejših in novejših estonskih skladateljev.

Vreme je bilo vse tri dni čudovito lepo. Pogled z estrade naneštevilo množico ljudi je bil veličasten. Takisto pogled z avditorija na 15.000 pevcev in pevke.

Razen pevcev je sodeloval na narodnem pevskem prazniku združen orkester, ki je štel 2000 godbenikov. Nastop tega orkestra je učinkoval izredno močno.

Po noči so se vršile na prostem dramske predstave, podane s posrečeno električno iluminacijo. Pred ogromno ljudsko množico so igrali »Kralja Edipa«, »Salomejo«, »Žrtev«. Dekoracije so bile divne in so lepo predstavljale davno zašli antični svet.

V velikanskem gledališkem poslopju »Estonija«, ki je bilo zgrajeno pred 10 leti in kjer se nahaja koncertna dvorana, kjer je prostora za 1200 ljudi, so dajali operne predstave, med njimi »Aida«, »Rigoletta«, »Seviljskega brivca« in posebne pevске in orkestralne koncerte.

Tudi cerkve so v obilni meri sodelovale pri pevskih slavnostih. Priredile so cerkvene koncerte, na katerih programu je bil med drugim Hendeljev »Mesija« in Mozartov »Requiem«. Estoni so sploh muzikalno ljudstvo. Skoraj vsak Estonec ima prirojen posluh in število muzikalno nadarjenih ljudi je zelo veliko.

Simfonični koncerti, ki se vrše vsako leto v Revelju in Jurjevu, se odlikujejo po jako bogatem, izbranem in težkem programu. Med prvimi solisti je tudi več Rusov. Profesorji petrograjskega konzervatorija so pomagali organizirati v Revelju višjo glasbeno šolo, ki je bila sedaj izpremenjena v konzervatorij.

Pri slavnostih estonskega pevškega praznika so nastopili tudi finski pevci in pevski zbor madžarskih dijakov.

Člani kluba »Grohar« se opozarja, da je treba poslati dela, namenjena za VII. razstavo najkasneje do 8. avgusta t. l. na naslov »Industrijsko-obrtna izložba v Mariboru, Cankarjeva ulica (Dekliška ljudska in meščanska šola, pritličje, desno).

x Veber France. Znanost in vera. Vedoslovna študija. Pota in cilji 2. zvezek 15—16. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Za kongres jugoslovenskega učiteljstva, ki bo te dni zborovalo v Ljubljani, je izdala Tiskovna zadruga za vsakega izobraženca zanimiv spis: Znanost in vera. V njem podaja avtor psihološko analogijo zaanstvenega in verskega mišljenja in gradi na tej analizi glavno zakonito razliko med znanstvom in verstvom. Zato ima spis tri dele: v prvem razpravlja o znanstvenem, v drugem o verskem mišljenju, v tretjem pa o razmerju med znanostjo in vero. Pri tem se pisatelj dotakne tudi vprašanja, kako mesto zavzema napram znanosti, religiji in konfesiji umenost.

ki mu leži nekako na sredi med znanostjo in religijo. Knjigo prav toplo priporočamo vsem izobražencem, za katere so zgoraj navedena vprašanja zelo interesantna. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

x Jesenske književne novosti Tiskovne zadruge. Za jesenski termin izda Tiskovna zadruga 7 knjig in sicer: Veber: Znanost in vera, (Pota in cilji) Čermelj: Materija in energija (Pota in cilji), Hurban-Vajanski: Leteče senice. Prevod iz slovaščine. (Prevodna knjižnica). — Zbrani spisi Podlimbarskega zv. I. (Slovenski pisatelji). Novačan, Samosilnik. Zbirka novel. Linhart. Zupanova Mica in Veseli dan ali Matiček se ženi. (Oder). Veliki Sienkiewicz ilustriran roman Z ognjem in mečem, ki je izhajal v snopičih, je dotiskan in bo v jeseni prišel v knjigarne kot enotna knjiga. Za božično književno serijo, ki bo prav bogata, so tudi že vse knjige v tisku.

Sokolstvo.

Kam pa v nedeljo? Vsi v gostoljubni Ljutomer! Zakaj?

1. Tam priredi marljivi Sokol dne 4. in 5. prosilavo 20letnice svojega obstoja s sijajno prireditvijo in veliko javno telodabno.

2. To društvo moramo s svojim obiskom moralno podpreti, da razširi svoje delovanje čez Mursko polje, Slovenske gorice, Medjumurje in Prekmurje. Podpreti pa ga moramo tudi gnetno, da bo lahko kmalu doseglo svoj cilj, po stavbi Sokolskega doma, za katerega je napelo vse sile.

3. Ogleдали si bomo napredovanje del pri zgradnji železnice Murska Sobota—Ljutomer—Ormož, ki ima biti dokončana drugo leto.

4. Ruska vojaška godba, ki je nekdanj razkošno opremljena avrala carju, bo sodelovala pri sokolski prireditvi. Ogleдали si bomo kosaško konjenico, slišali petje naših ruskih bratov, gledali njihove narodne plesne in običaje. Če ti naši slovanski bratje niso zgubili smisla za narodno delo, potem tudi mi opustimo predsodke, posebno, ker je vsestransko preskrbljeno in se zato vsi vidimo v nedeljo v Ljutomeru. Zdravo!

o 20-letnica Ljutomerskega Sokola. Javljamo vsem udeležnikom Ljutomerske proslave, da odhajajo vlaki: v soboto ob 17.05, v nedeljo ob 6.20 uri, in sicer preko Radgone. Obleka civilna, krog naj si vzame vsak seboj. Vsak udeleženec si mora preskrbeti potrebno legitimacijo pri tuk. policijskem ravnateljstvu. Povratek v Ormož z vozovi ter od tam z vlakom. Prihod v Maribor v nedeljo ob polnoči. Zbirališče na tuk. glavnem kolodvoru. Apeliramo na čim večjo udeležbo. — Predsedstvo MSZ.

Sport.

: ISSK Maribor : SK Drava, Varaždin. Revanžna tekma se vrši v Mariboru v nedeljo dne 5. avgusta t. l. popoldne ob 18. uri na igrišču Maribora v Ljudskem vrtu.

: Pri lahkoatletični tekmi med Dunajem in Češko-Slovaško, ki se je vršila minulo nedeljo na Dunaju, so zmagali Češkoslovaki, ki so Avstrijce nadkriljevali zlasti v teku, v metanju krogle, kopja in pri skoku s palico.

Industrijsko-obrtna vzorčna izložba v Mariboru

združena z vinarsko, vrtnarsko, umetniško in gradbeno razstavo. (Od 15. do 26. avgusta 1923.)

Vsem razstavljalcem v vednost!

Blago, namenjeno za razstavo, mora biti najkasneje do 13. avgusta v Mariboru na razstavišču. Za to skrbite, da blago pravočasno odpošljete. Opozorjamo, da je za prevoz razstavnega blaga dovoljen 50% popust na vseh progah naše države. Vsaka pošiljatev mora biti naslovljena na »Industrijsko-obrtno vzorčno izložbo v Mariboru« ter nositi

opazko: razstavno blago za Industrijsko-obrtno vzorčno izložbo v Mariboru. Tovornina se plača pri prevozu v Maribor brez popusta, zato pa se blago po razstavi brezplačno odpremi nazaj. Vsak razstavljalet si naj v to svrhu pridrži tovrni list, ki mu služi potem kot izkaz za brezplačni prevoz nazaj. Vse po željeznici poslano blago prevzame v Mariboru spedijska tvrdka »Balkan« in ga prepelje na razstavni prostor. Posebne želje glede prevoza naj se sporoče pravočasno omenjeni tvrdki. Dodeljeni prostor na razstavišču je popolnoma prazen in si ga mora vsak razstavljalet sam urediti. Razstavni odbor je za ta dela imenoval oficijelne rokodelce, ki bodo v tem času stalno na razstavišču na razpolago. Vse stojnice morajo biti najkasneje dne 14. avgusta ob 18. uri popolnoma urejene. Vsi razstavljalci se pozivajo, da se točno ravnaajo po doposlanih navodilih.

Oficijelna dela na razstavi. V svrhu enotne izvedbe je pooblastila uprava razstave za izvršitev na razstavi potrebnih del sledeče tvrdke: mizarska dela: Joža Volčič, Slovenska ulica 36 in Rudolf Kompara, Maribor, Mejna ulica 6; slikarska dela: Franjo Ambrožič, Maribor, Grajska ulica 2 in Franjo Horvat Maribor, Slovenska ulica 10; dekoracije in tapetnistvo: Ferdo Kuhar, Maribor, Slovenska ulica 12 in Blaž Jagodič, Maribor, Rotovski trg; okrašenje in razstavljanje tvrdka »Vrt«: Džamonja i drugovi, Maribor, Čopova ulica in tvrdka Ivan Jemec, Maribor, Razlagova ulica. Spedijska tvrdka »Balkan« d. d. za mednarodne Transporte, podružnica Maribor, Aleksandrova cesta 35.

Legitimacije za polovično vožnjo se dobe pri vseh denarnih zavodih in obrtniških društvih in zadrugah ter stanejo skupno z vstopnino 20 Din. Legitimacije veljajo ob enem kot permanentne vstopnice. Kjer ni prodajalcev legitimacij, priporočamo, da si jih naroče skupno pri upravi razstave v Mariboru, Cankarjeva ulica 5.

Oddaja reklamnih plošč. Uprava razstave ima na razpolago še več reklamnih plošč, ki so primerni ploskev v zaprtih zgradbah in na plotih, primerne stene za trgovce in industrijale. Reflektanti tudi se obrnejo na pisarno, Cankarjeva ulica št. 5. Ugodna prilika za uspešno reklamiranje. Cene zmernel

Gospodarstvo.

g Konferenca glede projekta nove carinske tarife. Glasom informacij od ministrstva trgovine in industrije so vesti, ki so jih objavili v zadnjem času nekateri dnevniki o konferenci glede projekta nove carinske tarife, netočne. Ministrstvo trgovine in industrije ni konferenco, ki se je baje (po poročilih dnevnikov) vršila v Beogradu, v dvorani razredne loterije, niti sklicalo, niti se je glede tega vprašanja vršila že kakšna konferenca.

g Razstava mlečnih izdelkov v Milanu. V Milanu se bo vršila v mesecu novembru t. l. prva narodna razstava mlečnih izdelkov. Na razstavi bo poseben oddelek za inozemstvo.

Razno.

r Nos milijarderja Morgana. Počakaj ameriški milijarder Morgan je imel nos, na katerega koncu mu je izraslo meso v obliki debele rdeče kumarce. Povodom japonsko-ruskih mirovni pogajanj se je mudil v Ameriki ruski minister Witte in obiskal Morgana. V razgovoru ga je opomnil, da je v Berlinu imeniten kirurg za take izrastke in je svetoval Morgani, naj gre k njemu. Ko je Morgan odklonil, je Witte bil mnenja, da se morda boji operacije, zato mu je dejal, da se izvrši operacija brez bolečin. Morgan je izjavil, da se ne boji, ker je videl, kako veščnostjo zaslediti kirurg operirati. »Pa kako naj se po taki operaciji še pojavim v Ameriki? Še v lastni hiši bi se ne smel pokazati. Vsa ulična drhal bi kazala, da pridem s menoj in bi se mi rogala. Ljudje me poznajo s tem nosom in vsako bi se mi smejala, če bi se vrnil z drugim nosom na njunjske ulice«.

Ali živali razločujejo barve? Po dosedanjih preiskavah je ugotovljeno, da imajo le nekatere živali smisel za barve in jih zamorejo razločevati, kakor človek, dočim so psi, mačke, kunce itd. za razne barve pod istimi okoliščinami, kakor človek, manj občutljivi. Večja razlika obstoja pri pticah. Tako so n. pr. kokoši za rdečo in rumeno barvo enako občutljive, kakor človek, za zeleno pa mnogo bolj, dočim vijoličaste in modre barve ne razločujejo.

Iz življenja in sveta.

Senzacionalna odkritja mr. Howarda Carterja v Egiptu.

Znano je, koliko zanimanja je po vsem kulturnem svetu vzbudilo odkritje grobnice faraona Tutankamena v Egiptu. Sedaj javlja preživeli pomočnik lorda Carnarvona, mr. Carter, ki vodi nadalje preiskavo v Tutankamenu grobnici, da je odkril v bližini stare egiptanske nekropole dve novi kraljevski grobnici. Prva je, kakor zatrjuje, skoro gotovo grobnica faraona Kamesa iz sedemnajste dinastije, druga pa faraona Aahmese, ustanovitelja osemnajste dinastije. Vsled nepovoljnega vremena, ki vlada sedaj v Egiptu, so začasno ustavljena tudi dela v Tutankamenu grobnici in bo odprta tretja dvorana, kjer je, kakor domnevajo, truplo samega faraona, komaj v jeseni. Istotako se bodo odkopale in otvorile tudi nove grobnice. Carter novih grobnic še ni mogel preiskati, zatrjuje pa, da so po njegovem mnenju istotako nedotaknjene in neizpropane kakor Tutankamenu.

Otvoritev teh grobnic bo zopet nova senzacija. V slučaju, da bo v novih grobnicah najden tudi tako bogat material, kakor v Tutankamenu, bodo arheologi lahko potem primerjali te najdenine iz različnih dob egiptanske zgodovine ter ugotovili tedanje razmere. Novo odkrite grobnice so namreč za 400-500 let starejše nego je Tutankamenu. Ta nova odkritja so vzbudila v krogih svetovnih arheologov nove pobude in cela vrsta učenjakov iz Francije, Anglije, Amerike in od drugod se pripravlja, da v jeseni odpotuje v Egipt, kjer bodo prisostvovali odkopavanju dragocenih historičnih zakladov.

Stare mamice bodo še lahko rodile.

Iz Pariza poročajo: Dr. Serge Voronoff je izjavil, da so bili njegovi poskusi pomlajevanja starih mož, kakor tudi starih žen zelo uspešni. Ameriškemu poročevalcu je povedal, da je povrnil sedemdesetletnim in celo osemdesetletnim stariakom mladostno moč in srast. Svoje uspehe bo podrobno pojasnil na patološki kongresu v Rimu, ki se bo začel dne 8. oktobra. Potem bo šele podal javnosti natančno poročilo. Prepričan je, da se mu bo posrečilo toliko pomladiti stare ženske, da bodo celo lahko zopet rodile otroke. Njegova metoda obstoji v tem, da vcepi stari ženski žleze šimpanza — ženskega spola seveda. Šimpanze sedaj lovijo zanj v Afriki kar na debelo. Dr. Voronoff upa, da bo lahko predstavil zdravnikom v Rimu par pomlajenih žen in mogoče tudi par otrok, rojenih od teh starih žen.

Nepozabite naročnine!

Mala oznanila.

Prvovrstnega brivskega pomočnika in učenca sprejme takej Fran Novak, brivec, Maribor. 1593 2-1

Sobo z dvema posteljama za dva pomočnika se išče. Pogoji le čiste postelje. Naslov pove uprava „Tabora“. 1594 2

Skoraj nova postelja z nočno omarico ceno na prodaj. Wil-denraiserjeva 17. 1589

Omara iz trdega lesa, postelje, otroška posteljčka, pernice, odeje, blazine in dr. na prodaj. Vraša se: Rotovski trg 8, I. nadst., levo. 1595

Kupim hišo na promelnem kraju z trgovskim lokalom in vrtom. Ponudba na upravnishvo lista pod „Lepi dom“. 1588 2-1

Vi dobite poštni paket franco povsod: 1 kg testenine, 0,50 kg paradižnikov, 0,10 kg ribanega parmesana, 0,50 kg Vital-kakaa, 0,50 kg kakao Korf, 1 kg fine čokolade, 0,50 kg indijsk. sagua, vse skupaj samo za Din. 208.—. Hmelak i drug, Maribor. 1301

Kupi se posestvo 100-200 oral z lepim dvorcem. Ponudbe na pisarno odvetnika dr. Kimovec, Maribor. 1581

Trgovina z pletilnimi stroji, vsemi vrstam spadajočimi deli, najnovejšega sistema, solidne izdelave. Prodaja vsakevrstnih pletenin, volne v vseh barvah po nizki ceni. Predtiskarija rečnih del, najnovejši vzorci. L. Turk, Ljubljana, Poljanska cesta 20. 1571 3-3

Prodaja pletilnih strojev, najnovejšega sistema, prvovrstne izdelave in z vsemi spadajočimi deli. Naslov pove uprava tega lista. 1571 3-3

Nogavice

kupite najcenejše pri tvrdki
Anica Traun, Maribor
Grajski trg 1. 1179

BERSON

BERSON je in ostane najboljša kvalitetna guma. Varuje čevlje, cenejši in trpejši je od usnja. Od vašega čevljarja zahtevajte, da vam priporoči Berson gumi podpetnike in gumi podplate.

Podpirajte Jugoslovensko Matico

V CASINU NA BLEDU

gostuje samo 2 dni in sicer 4. in 5. avgusta ob 9. uri zvečer

ANNITA BERBER

2-3 in 1583

SEBASTIAN DROSTE
s svojim frapantnim sporedom

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor

Ljudmila Jackner
MARIBOR. Koroška cesta št. 31.

Galanterija

drobnina, trikotaža

Samo na debelo!

Gaspari & Faninger

Maribor 1047

Aleksandrova cesta 48.

KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Eglovenila: Rosandra.

(Dalje.)

(35)

»Izdajalec — izpil si ves moj šampanjec in zmeraj si trdil, da se ti ne dopade. — Nevrednež! Zdaj naj se pa kdo zanaša na prijatelje. — K sreči sem se vrnil zdrav in cel, kajti, če bi bilo treba Poissonove pomoči k moji rešitvi, — slaba bi mi predla. — Ubogi revež — pogledajte ga, kako ga je zdelalo, — si je mislil skoro z obžalovanjem. — Sicer pa, sedaj ko se je vse dobro rešilo, sem lahko zadovoljen, od dveh obljub je držal vsaj jedno: ostal je doma.«

Po tem premišljevanju je Crebillon čisto pomirjen lepo šel počivat, da se odpočije od naporene poti, — ki je pomenjala izvršitev dolžnosti. —

Ko se je zdanilo, ga je vzbudil iz mirnega spanja javkajoč glas. Noe ga je spraševal:

»Ali si res ti, Crebillon? — Glej, nisem slišal, kedaj si se vrnil, spal sem, kaj hočeš, potovanje me je bilo utrudilo.«

In s strudom se je vsedel na tla, — začel njuhati tobak, češ, da se mu razbistri um, potem je ponosno gledal na številno izpraznjenih steklenic, — prijetno delo preteklega popoldneva, in končno je izrekel kar se celo nekako začudeno:

»Morda sem se bil pa celo opil?«

»Kako, morda?« — ga je poet prekinil. — »morda, — izpil si vendar celo moj šampanjec, — moj šampanjec, ali razumeš?«

»Na vsak način pa, — ga je hitel pomirjati Noe, da ne bi prišlo do prehudega izbruha, — čeprav bi se bil tudi opil, — od doma vendarle nisem šel. — V ti točki sem bil moč beseda.«

»Ne verjamem!« — je odvrnil Crebillon, nevede, kako je zadel v pravo. —

»Crebillon, tvoj dvom je naravnost ostuden, — ali rajši poslušaj, — kaj se mi je sanjalo. — Pa res, — sanjalo se mi je nekaj čudnega, — prečudnega. Bil sem v neki uličici, katere ne poznam in kjer še nisem bil nikoli. — Precej na oglu je bila neka lekarna, — videl sem znak s šopom trave in zdravilskih zelišč, bil je tudi narisani velik lep srebrni mak, ali res tako lep, velik mak iz srebra, da sem ga kar gledal.«

»Beži, beži, Noe, — glava te boli pa je, — vlezi se še, pa zaspi!«

Ali Noe je bil vztrajen, z druge strani so ga pa sanje tako prevzele, da ni mogel več molčati. — In nadaljeval je kljub nasvetu svojega prijatelja s pripovedjo čudnih sanj. —

»Truden sem se vsedel na lirstov čok, ki je tam blizu vrat ležal. Gledal sem ona vrata, pa videl, da je znamenje poklica zlomljeno. — Pomislil — kako čudno poklicno znamenje. — Iz železa narejen kolobar, obroč, katerega je manjkala natančno polovica. — Medtem ko sem gledal razbito znamenje, so se vrata odprla in prihajali so trije gospodje. — Eden izmed njih je izgledal prav plemenitaški in sabljo je nosil, drugi se mi je zdel dober meščan, a tretji njim sluga. — Oni, ki je bil videti plemenitaš, je rekel proti drugemu — meščanu:

»Tedaj, doktor, vi menite, da je stanje gospe opasno?«

»Vsaj jako vznemirjajoče, gospod, tako, da vam morem le ponovno zabičati, da pustite pripraviti takoj zgodaj jutraj predpisano vam zdravilo. — Najmanj zamuda bi bila lahko usodopolna.«

»Lahko mi zaupate, doktor, vaši predpisi bodo jutri jutraj do pičice izvršeni.«

Po tem razgovoru se je meščan hitro odpravil, medtem ko sta ostala dva še obstala na pragu hiše. —

Crebillon se je skoraj skril v prosto med zidom in posteljo ter je le raztreseno poslušal Noetovo pripovedovanje. — Sicer je tudi Noe tako malomarn

no govoril, kot da ponavlja le za se čudne sanje. —

»Tedaj,« — je nadaljeval Poisson, — »se je služabnik obrnil do plemenitaša z besedami:

»Zlomka vendar, prav nič drugega nam ni manjkalo, kot ta bolezen gospe d' Etioles.«

Ko je zaslišal Ivanino ime, se je Crebillon nehote stresel, in pazljivo je poslušal, kar mu je Poisson pripovedoval:

»Ali se ti ne zdi čudno, Crebillon? Ali še čudnejše pride, poslušaj! — Služabnik je potem še rekel: »Ali se vam ne zdi, dragi moj grof, da ima gospod Jakob nekam prevelike zahteve?« — Vidiš, Crebillon, da služabnik naziva kakega grofa: moj dragi grof, to so pač reči, ki se samo sanjajo. — Grof je pa nato odvrnil: »Kaj hočete, naš gospodar ima svoje čudne smotre in naklepe, — katerih ni treba, da nam jih zaupa. Najboljše je pač za nas, da ga slušamo brez oporekanja in opazk.«

»To je res, a rečem vam, da je moja služba tu nekam čudna in končno me že tudi teži in ker mlada gospa d' Etioles — — —

»Tiho, tiho, dragi moj, — nobenega imena — — —

— ker je mlada gospa težko bolna, česar mi nismo prav nič krivi, — bi bilo morebiti najbolj pametno, da bi se bilo vse pustilo, ne da se ji pomaga.«

»Tako se je zdelo tudi meni. Ali gospodar meni, da bi sedaj, ko ni več nevarna za nas, ker oni, ki ga poznate, ne misli več nanjo, bil nepotreben zločin, ako se ne bi zdravilo.«

Crebillon je med pripovedovanjem postal bolj in bolj radoveden, — vsedel se je in z velikim zanimanjem poslušal Noetove sanje. — Le-ta pa je, ker mu je Crebillonovo zanimanje laskalo, — nadaljeval:

»Služabnik je odgovoril: — Oprostite, dragi grof, ali odkar sem tu zaprt, mi je neznano vse, kar se godi na dvoru. — Torej je res, kralj je ves zaljubljen v grofico — — —

Tu se je Noe začel napenjati, da bi se spomnil imena one grofice:

»Čudno ime mi ne pride na um, vendar ga imam na koncu jezika. — — — zares, ne morem se ga spomniti — — —

Bari, Barilotta, tako nekako — — —

»Du Barry,« — ga je prekinil Crebillon, kateremu se je zdelo kaj izvanredno, kako se sanje njegovega prijatelja in to, kar mu je povedal policijski veljnik, dozdevno zlagajo. —

»Du Barry,« — da to je pravilo — — — potrdil ves vesel Poisson. — »Ti si kar na mah uganil.«

»Nadaljuj!« — mu je velel Crebillon ter se globoko zamislil. — »Kaj se je zgodilo v tvojih sanjah, — povej!«

»Potem? — Plemenitaš je grofom naklepl, pa še dobro ozmerjal služabnika, — je omenil glasno ime kralja in grofice.«

»In potem?« —

»In potem sta grof in služabnik hitro zapustila vrata, kjer sta stala do tedaj pa šla po uličici, ter me opazila na čok.«

»In kaj se je potem zgodilo?« —

»Plemenitaš se mi je približal ter me malo stresnil, — morda me je tudi otepel in otepel, ker čutim vse telo pretlačeno, kot da bi me bil res kdo nabil. — Pa res, pomisl, Crebillon, kako sanje. —

Ali počakaj, Crebillon, še ni končano. — Ko me je do dobra našeškal, je plemenitaš rekel slugi:

»Za sedaj se nama ni treba ničesar bati, to je pijanec, ki prebavlja svoj pijanost. — Ali drugič, dragi moj, vam priporočam, da ste bolj oprezni.«

Po teh besedah je grof odšel, a služabnik se je vrnil proti hiši, od katere je prišel ter zaprl vrata za seboj. — Ali reči mi, Crebillon, ali niso to čudne sanje? — Res je, čudne so te sanje, — je zdelo vrnil Crebillon glasno, medtem ko se je spravljal iz postelje, — sam pri sebi je mislil: »Tako čudne sanje, da bi prišel, da je to resnični doživljaj. — Gotovo je ta pijanček zapustil hišo in hodil okoli, in potem, poznam jaz sam, lekarnarjevo prodajalno s srebrnim znakom. — Kje sem jo že res opazil?«